

Astronomia pod izerskim niebem

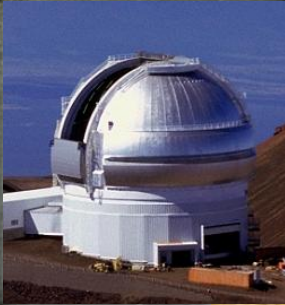

Zanieczyszczenie światłem (*light pollution*) to zaburzenie nocnego środowiska naturalnego światłem ze źródeł antropogenicznych.

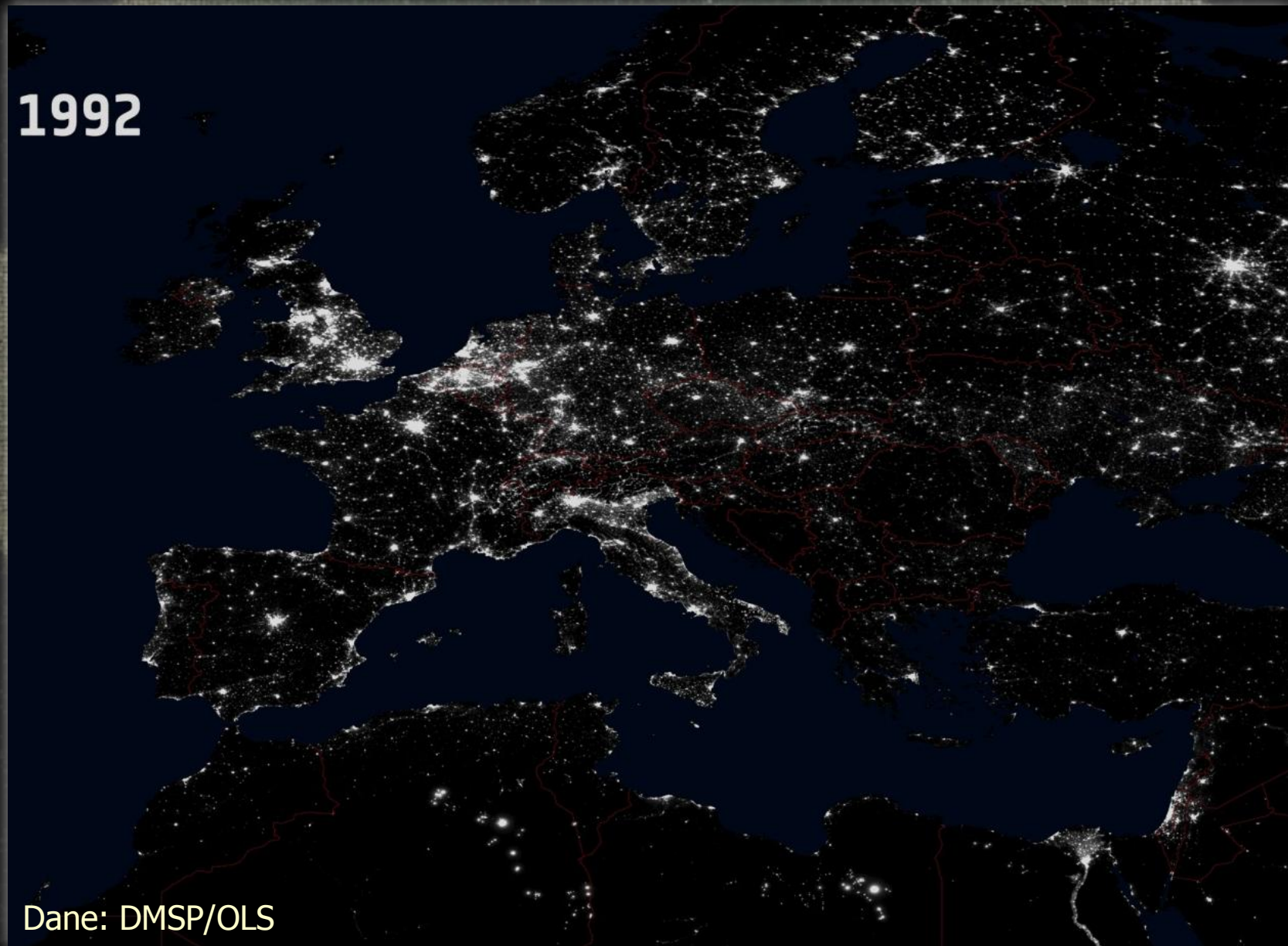
Skutki zanieczyszczenia światłem:

- utrudnienie dla obserwacji astronomicznych, zubożenie krajobrazu
- zaburzenie naturalnego cyklu dobowego flory i fauny, w tym człowieka

Europejskiej nocy...

1992

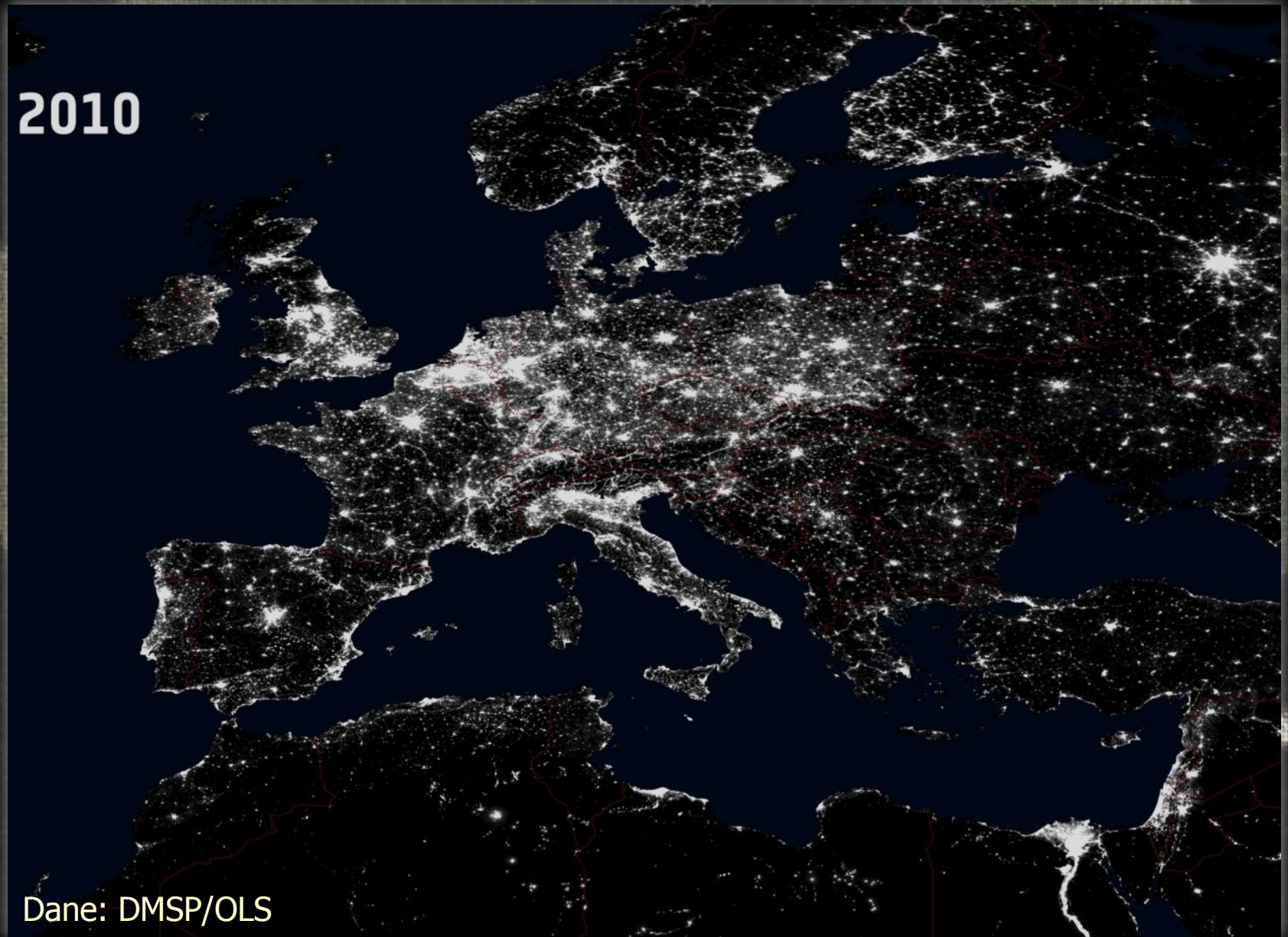

Dane: DMSP/OLS

Europejskiej nocy szybko ubywa

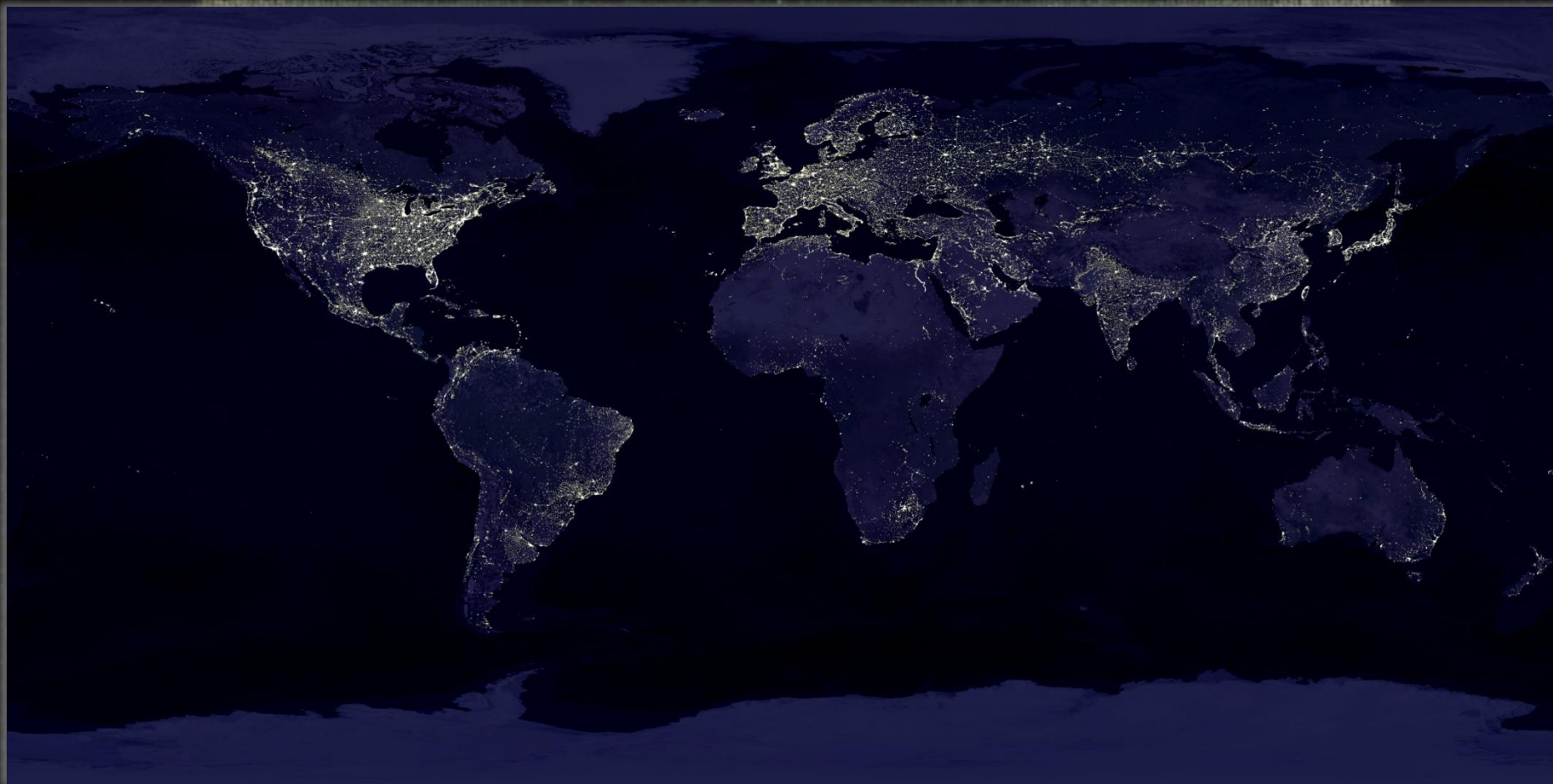
2010

Dane: DMSP/OLS

Ale nie tylko europejskiej nocy ubywa...

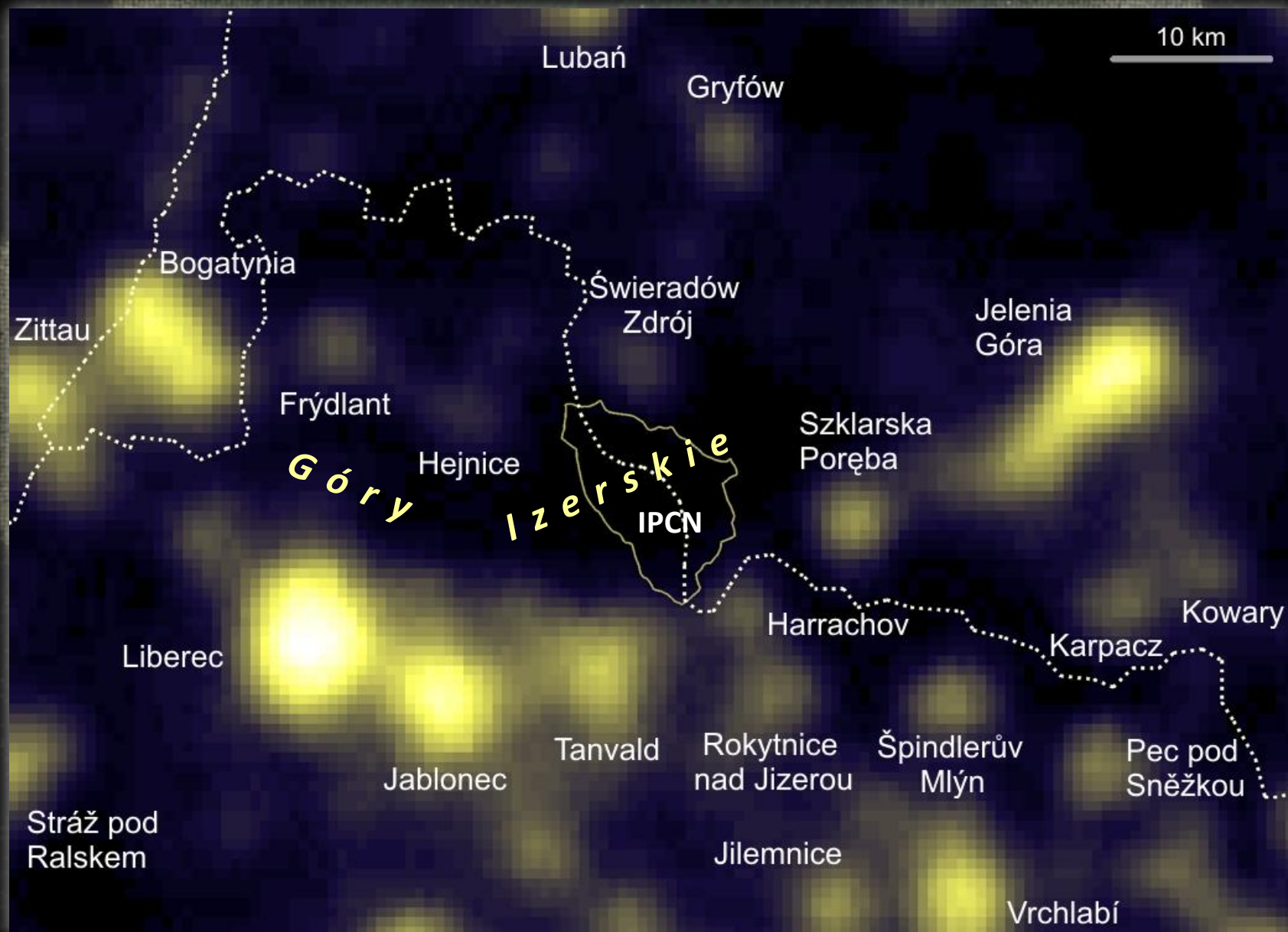

Poziom zanieczyszczenia światłem wciąż rośnie.

Przyczyny (m.in.): społeczna nieświadomość istnienia tego zjawiska

Rozwiązanie (krok pierwszy): edukacja, popularyzacja

Wyspy ciemności na morzu światła

miejskie niebo

Jablonec n. N. – Mšeno, 29. 10. 2014, 3:00, SQM 20,14

Izerskie niebo

Orle, 28. 10. 2014, 22:10, SQM 21,04

JIZERSKÁ
OBLAST
TMAVÉ
OBLOHY

IZERSKI
PARK
CIEMNEGO
NIEBA

www.izera-darksky.eu

Izerski Park Ciemnego Nieba

pierwszy PCN w Europie
pierwszy transgraniczny PCN na świecie

Cele

- propagacja ochrony nocnego środowiska naturalnego
- popularyzacja astronomii
- rozwój astro-turystyki

JIZERSKÁ
OBLAST
TMAVÉ
OBLOHY

IZERSKI
PARK
CIEMNEGO
NIEBA

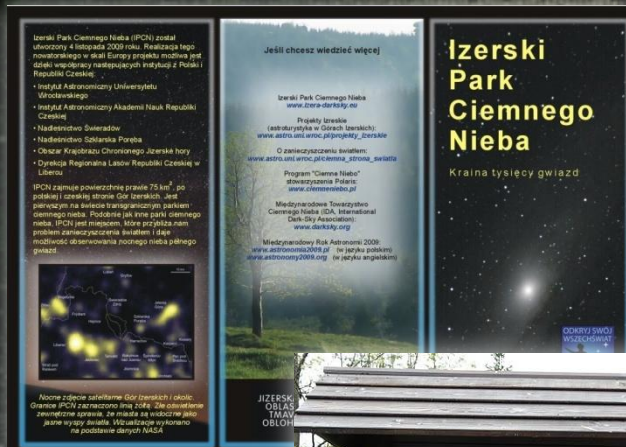
www.izera-darksky.eu

Izerski Park Ciemnego Nieba

*pierwszy PCN w Europie
pierwszy transgraniczny PCN na świecie*

Działania

- materiały informacyjne
- imprezy astronomiczne
- monitoring stanu nocnego nieba
- współpraca z gminami

Jizerka, 4.11.2009

5
let

JIZERSKÁ
OBLAST
TMAVÉ
OBLOHY

IZERSKI
PARK
CIEMNEGO
NIEBA

2009 – 2014

Jizerka, 3.11.2014

Izerski Park Ciemnego Nieba – to był początek...

**Izerski Park
Ciemnego Nieba**

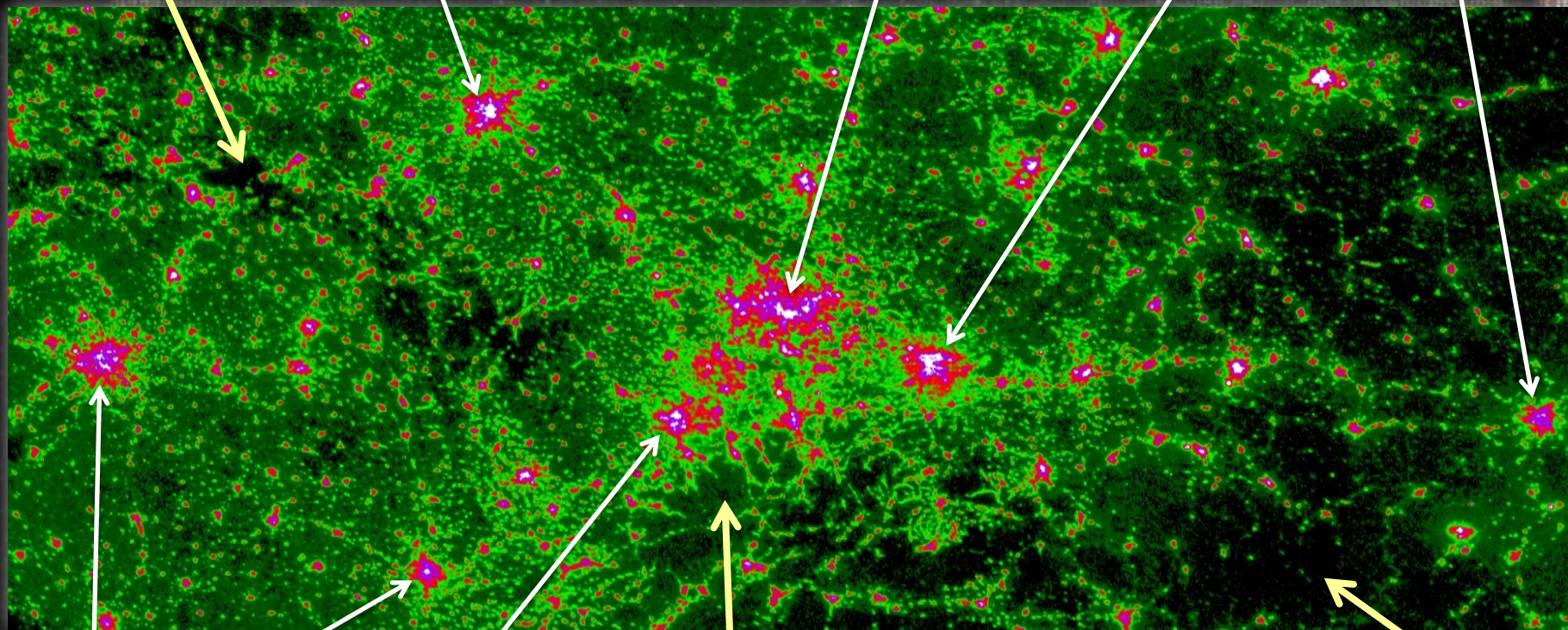
PL/CZ

Wrocław

Katowice

Kraków

Lwów

Praha

Brno

Ostrava

**Beskydská oblast
tmavé oblohy**

CZ/SK

**Park Gwiazdznego
Nieba Bieszczady**

PL

**Park tmavej
oblohy Poloniny**

SK

Zdjęcie: Suomi NPP/VIIRS

Astro Izery

Astronomiczne Góry Izerskie

Izerski Park
Ciemnego Nieba

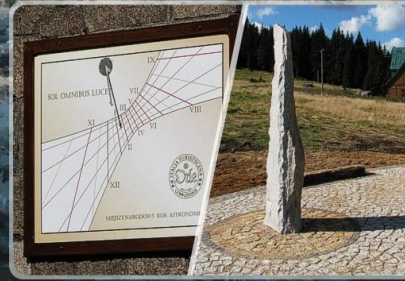
ścieżka
planetarna

zegar słoneczny
i gnomon

imprezy
astronomiczne

www.izera-darksky.eu

www.astro.uni.wroc.pl/astroizery

projekt Wygasz

w ramach przedsięwzięcia „Ścieżki Kopernika”, MNiSW

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

www.wygasz.edu.pl

projekt Wygasz

- czas trwania projektu: 7.2013 – 12.2014
- baza projektu: Orle w Górach Izerskich
- podmioty realizujące projekt: IA UWr, TI
- cele projektu:

*pracownia dydaktyczno-observacyjna,
warsztaty dla młodzieży i nauczycieli,
popularyzacja problemu zanieczyszczenia światłem,
pomiar jasności nocnego nieba,
moduły edukacyjne, serwis internetowy*

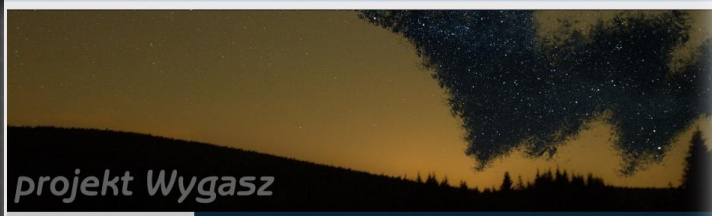
www.wygasz.edu.pl

Zmierz jasność nieba, a nauczysz się podstaw astronomii obserwacyjnej i nie tylko:

- *rozpoznawanie gwiazdozbiorów i obiektów na niebie*
- *współrzędne astronomiczne*
- *skala jasności mag.*
- *atlas i mapa obrotowa nieba*
- *obsługa teleskopu amatorskiego*
- *podstawy fotografii i astrofotografii*
- *podstawy analiza obrazów*
- *filtry w astronomii*
- *średnia i błąd pomiarowy*
- *pomiar światła,*
- *podstawy fotometrii*
- *problem Fermiego i szacowanie*

- Strona główna
- O projekcie
- Zanieczyszczenie światłem
- Metody pomiarowe
- Baza danych pomiarowych
- Vademecum obserwatora
- Galeria zdjęć
- Odnosińki
- Kontakt

Witamy na stronach projektu Wygasz realizowanego w województwie dolnośląskim w ramach przedsięwzięcia „Ścieżki Kopernika”

Aktualności

Warsztaty astronomiczne dla nauczycieli

Na początku października 2014 będą mieć miejsce kolejne warsztaty w ramach projektu Wygasz dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych. Będą to **ostatnie** warsztaty realizowane w ramach projektu. Tematem warsztatów będzie zanieczyszczenie światłem, czyli jeden z najbardziej interdyscyplinarnych tematów w nauce. Program warsztatów obejmuje wykłady i zajęcia obserwacyjne, dzięki którym uczestnicy dokładnie poznają problem zanieczyszczenia światłem i nauczą się jak je mierzyć metodami astronomicznymi. Zdobyta w trakcie warsztatów wiedza i umiejętności oraz dostarczone przez nas materiały edukacyjne umożliwią nauczycielom przeprowadzenie certyfikata, który upoważnia ich do korzystania z Pracowni Dydaktyczno-Obserwacyjnej. Pracownia ta, utworzona w ramach projektu Wygasz w osadzie Orle (Izerski Park Ciemnego Nieba, Góry Izerskie), wyposażona jest sprzęt niezbędny do zajęć edukacyjnych z tematu zanieczyszczenie światłem.

interesujących zajęć dla uczniów w swoich szkołach. Nauczyciele po ukończeniu warsztatów otrzymają certyfikat, który upoważnia ich do korzystania z Pracowni Dydaktyczno-Obserwacyjnej. Pracownia ta, utworzona w ramach projektu Wygasz w osadzie Orle (Izerski Park Ciemnego Nieba, Góry Izerskie), wyposażona jest sprzęt niezbędny do zajęć edukacyjnych z tematu zanieczyszczenie światłem.

dziękuję
za uwagę
i proszę o
zgaszenie
światła